

KONTOR (09) 89 28 00
MOBILTLF. (094) 78 316
PRIVAT (09) 89 08 08
TELEFAX (09) 89 16 10
BANKGIRO 1020.05.05897
POSTADR. POSTBOKS 190
1851 MYSEN
DAVID BLIDSGT. 16
1850 MYSEN

21.09.1990

A N K E

T I L

HØYESTERETT

*

B E G J Æ R I N G

O M

FORNYET BEHANDLING VED LAGMANNSRETT

Sak nr. 22/1990 v/Hammerfest herredsrett.

På vegne av de domfelte

1. Anders Johan A. Buljo
2. Johan Anders I Buljo
3. Josef Iver J.A. Buljo
4. Aslak Aslaksen Sara
5. Josef Iversen Sara
6. Mikkel Josef A. Sara
7. Iver Josefsen Sara
8. Marit Ravna J. Sara

ankes det prinsipalt til Høyesterett, mens det subsidiært begjæres fornyet behandling ved lagmannsrett.

1. Det ankes prinsipalt over saksbehandlingen, subsidiært over lovanvendelsen.

- a) Saksbehandlingsfeilen er at det foreligger mangelfulle domsgrunner ved at herredsretten ikke har tatt stilling

Utbygging

til forsvarerens hovedanførsel om at det må stilles vesentlig mindre krav til voktingsplikten, fordi det i forholdet til reindriftsnæringen har foregått en uhjemlet utbygging i de aktuelle områdene, som har fått til følge at reinen i større grad trekker ned i tettbebyggelsen. I Hammerfest og Sørøysund kommuner har det gradvis blitt etablert boligfelter samt noe industriområder inn i de mest sentrale reinbeiteområdene på Kvaløya. Dette har ført til beitetap for reindriftsnæringen, men den største skadevirkningen har vært at reinens trekkveier dels er blitt sperret dels endret på en slik måte at reinen i større grad enn tidligere trekker ned i bykjernen. Dette ble da også bekreftet av reindriftssakkyndige Hans Prestbakmo i hans forklaring for retten.

Utbyggingen har foregått på flere områder i samme tidsrom, og det er i realiteten - selv med en betydelig arbeidsinnsats - umulig for reindriften å hindre at reinen trekker inn i de nybygde boligfeltene, samt at den også trekker ned i bykjernen. Forholdet er at det ikke finnes noen naturlige hindringer for reinen som kan lette bevoktningen for reieneierne.

Vår for ikke
i mot deling 7

De utbygginger som er foretatt er så og si uten unntak aldri blitt forelagt reindriftsnæringen til uttalelse, slik kommunene er forpliktet til, i og med at reindriften på samme måte som andre næringer og berettigede interesser er vernet mot inngrep. Jeg viser for så vidt til den omfattende rettspraksis som foreligger på dette området.

I 1977 måtte reinbeitedistriktet anlegge søksmål for å få erstatning for utbyggingen som hadde foregått i Fuglenesdalen, og det ble da ytet erstatning for beitetap og ulemper ved omlegging av drivevei. I juni 1990 ble det avholdt hovedforhandling i søksmål som reinbeitedistriktene har reist mot Hammerfest og Sørøysund

kommuner m.h.t. erstatning for ytterligere utbygging i Fuglenesdalen i 1977, samt for utbygginger i Rypefjord og Forsølområdet. Det foreligger ikke dom i saken pr. idag.

Når det i flere områder foretas omfattende utbygginger inn i områder som den reindrifssakkyndige anser som viktige for reindriftnæringen, som beviselig fører til endring av reinens trekk, må retten ta stilling til hvilken betydning dette har for hvor streng vokteplikten skal være. I motsatt fall får det til følge at reieneierne ikke bare må avfinne seg med at det foregår utbygging inn i deres sentrale beiteområder, uten at de får anledning til å uttale seg, men i tillegg straffes for at reinen kommer inn i de nybygde områdene, og også i større grad kommer inn i de gamle boligområdene.

- 2/ "Hensyn til vern av samisk kultur..."
- b) I Høyesteretts kjennelse av 12. januar 1990 er det gitt uttrykk for at det i en konkret vurdering om hva som er forsvarlig vokting etter reindriftslovens § 20 også "må tas hensyn til behovet for vern av samisk kultur, d.v.s. reindriftenes stilling som samisk kulturbærer." Dette moment har ikke herredsretten nevnt i sine premisser, og det må ansees for en mangel ved domsgrunnene.

2. Det vil bli anført at herredsretten har foretatt feil lov-anvendelse.

- a) Herredsretten har i sine premisser, side 13 annet avsnitt, lagt til grunn at reieneierne plikter å holde reinen utenfor Hammerfest sentrum, tettbebyggelsen, boligområdene, kommunale parker og kirkegårder, og at de også er pliktig til å hindre at reinen trekker gjennom disse områdene for å komme fra et lovlig beiteområde til et annet.

Det kan ikke være riktig at reindriften skal være avskåret fra å benytte lovlige beiteområder, som ligger slik til at

3/ Mank

OBS !

reinen må trekke gjennom områder hvor det er foretatt utbygginger, som reindriften ikke har fått til uttalelse. Hvis herredsrettens lovforståelse skulle legges til grunn, ville det innebære at reindriften på Kvaløya ville bli fratatt betydelige viktige beiteområder uten erstatning, med den følge at reintallet må reduseres vesentlig under det som reindriftsmyndighetene har fastsatt. Hvis herredsrettens lovforståelse på dette punkt blir stående, vil det i realiteten innebære at reindriften på Kvaløya må nedlegges, da de viktigste sommerbeitene i stor utstrekning ligger slik til at reinen må passere utbygde boligområder.

reinantall

- b) Herredsretten har lagt til grunn, fordi de tiltalte ikke har vært i stand til å redusere reinantallet slik som anbefalt/pålagt, skjerper dette vokteplikten når dette har direkte sammenheng med reinplagen i tettbebyggelsen (side 13, fjerde avsnitt).

Når det er foretatt utbygginger som i forhold til reindriftnæringen er uhjemlet, som har ført til reduserte beitearealer slik at reintallet er blitt for høyt, kan det ikke være riktig at for stort reintall skal skjerpe vokteplikten.

Det kan ikke være riktig å belaste den enkelte tiltalte for at reinantallet ikke er blitt redusert, slik som anbefalt. De tiltalte har sterkt varierende reinantall, og det må foretas en vurdering av hver enkelt tiltalt om hans reinantall er for høyt, i og med at det er tale om et individuelt straffeansvar. Hvis en går inn i reinantallsstatistikkene, vil en finne at flere av de tiltalte har redusert reinantallet, men for de reineiere som er i etableringsfasen kan en ikke stille krav til reduksjon av reinantallet. Disse reineierne kan selvfølgelig ikke belastes for at det totale reinantallet ansees for høyt.

3. Subsidiært begjæres det fornytt behandling av skyldspørsmålet ved lagmannsrett.

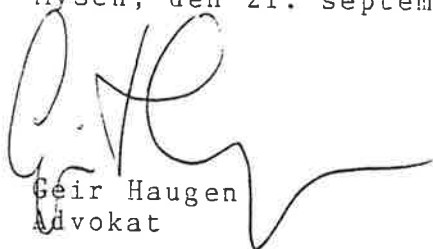
Det faktum Hammerfest herredsrett har lagt til grunn i den opphevede dom av 4. juli 1989 er svært forskjellig fra det som ble lagt til grunn av herredsretten i dommen av 27. august d.å. Det gjelder særlig vurderingen av at tiltaltes forklaringer avvek sterkt fra politiets. Det som herredsretten ikke har nevnt, men som fremkom under hovedforhandlingen, var at reineierne kunne nevne flere episoder hvor reineierne hadde støtt på politi og folk forøvrig under utdriving av rein, men hvor disse ikke var klar over hva som foregikk. Bl.a. var det en episode på våren hvor en av reineierne møtte byens ordfører Kåre Rønbeck under driving av reinen, uten at han over hodet registrerte hva som foregikk. Ved et annet tilfelle registrerte en politimann at det foregikk driving av rein, og han trodde at det var en hageeier som stod for drivingen. Grunnen til at utdriving av rein i så liten grad blir registrert er det som herredsretten har skrevet i annet avsnitt på side 7, om at jagingen skjer på en så forsiktig og diskret måte for ikke unødig å skremme reinen, at folk ikke er klar over hva som foregår.

Herredsretten har på flere punkter misforstått faktum. Jeg viser til tredje avsnitt på side 9, hvor retten legger til grunn at hverken ved lavoen ved Storsvingen eller bålplassen ved Tunnelbakken bar stedene preg av slitasje og stadig bruk. Det ble under befaringen forklart av reineierne at de hvert år flyttet stedet noen meter, nettopp for at det ikke skulle oppstå slitasje på vegetasjonen. Herredsretten har i tredje avsnitt på side 11 misforstått uttalelsen til Kirsten Ravna Sara, da det hun mente var at hvis reinen skulle føres helt opp i høyfjellet, ville den ikke finne beite og således sulte ihjel.

Org ! Saken er av stor viktighet for de tiltalte, ved at det står i fare for å måtte nedlegge sin reindrift, hvis den fellende dom skal bli stående.

Anken og begjæringen om fornyet behandling sendes i 2 - to -
eksemplarer til Vestfinnmark politikammer, 9601 Hammerfest.

Mysen, den 21. september 1990

Geir Haugen
Advokat